

Kiruna kommun
kommun@kiruna.se

2019-01-18
1 (18)
Dnr-2018:6482

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Triangelsskolan i Kiruna kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Triangelskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men lämnar framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Triangelskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektor behöver starta ett strategiskt och långsiktigt arbete för att säkerställa att alla elever, oavsett könstillhörighet, får samma möjligheter att lära och utvecklas mot utbildningens mål.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att alla lärare anpassar undervisningens innehåll och arbetssätt så att alla elever stimuleras och utmanas utifrån sina behov och förutsättningar och når så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas i flera delar av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa förutsättningar för personalen att diskutera och nå en samsyn kring hur skolan ska arbeta för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge lärarna förutsättningar att samverka och använda sig av olika metoder för att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning i syfte att säkerställa likvärdighet.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 30 juni 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till, SkolinspektionenBox 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– 2018:6482) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande skäl för bedömningen

Rektorn för Triangelskolan följer upp elevernas kunskapsresultat, trygghet och studiero, utbildningens förutsättningar och genomförande samt initierar insatser för utveckling. Skolinspektionens bedömning är dock att rektorn behöver förbättra arbetet med att genomföra orsaksanalyser för att få ett bredare och säkrare underlag för beslut om utvecklingsinsatser. Granskningen visar att rektorn för Triangelskolan arbetar för att skapa förutsättningar för en ökad samverkan samt för ett kollegialt lärande. Dock behöver rutiner för olika arbetsprocesser tydligare implementeras. Det framgår av granskningen att Triangelskolans rektor inte leder något strategiskt jämställdhetsarbete. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver inleda ett utvecklingsarbete i syfte att integrera ett jämställdhetsperspektiv i undervisningen. Se nedan för motivering till utvecklingsområde.

Uppföljning och analys

Elevernas kunskapsresultat samt trygghet och studiero följs upp på skolenivå vid ett antal avstämningstillfällen under ett läsår. Utifrån de uppföljningar som genomförs och den kunskap rektor samlar in vid avstämningstillfällena tar rektor beslut om eventuella justeringar i fördelning av resurser. Uppföljning av elevernas kunskapsutveckling samt av trygghet och studiero i samtliga klasser sker halvvägs in på höstterminen respektive vårterminen. Måluppfyllelse och kunskapsresultat följs upp i slutet av varje termin utifrån de sammanställningar som då finns. Av granskningen framkommer dock att orsaksanalyser genomförs i begränsad utsträckning. Rektorn kopplar resultaten till lärarnas analyser av sin undervisning men uppger att dessa inte alltid fungerar som tillräckliga underlag för att förstå vad som påverkar och orsakar resultaten. Den ambition som rektor har att genomföra klassrumsobservationer, bland

annat för att kunna göra egna analyser, är inte helt enkel att uppnå på grund av hög arbetsbelastning, uppger rektorn. Från hösten 2018 har en av lärarna förstärkt ledningsresursen, vilket stärker förutsättningarna för rektorn att hinna med fler delar av sitt uppdrag.

Rektorn har varit ansvarig för skolan i drygt ett år och under den tiden har rektorn identifierat ett antal områden som behöver utvecklas för att bland annat det systematiska kvalitetsarbetet ska fungera. Bland annat har rektorn sett behov av utbildningsinsatser till lärare i hur uppföljning och analys av den egna undervisningen bör ske. En sådan insats har genomförts under våren 2018 och uppföljande insatser är planerade.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn för Triangelskolan arbetar för att skapa förutsättningar för en ökad samverkan samt ett kollegialt lärande. Som ett led i detta har rektorn utsett arbetslagsledare med uppdrag att föra och leda pedagogiska diskussioner. Tanken är också att den nya organisationen ska bidra till ett utbyte av erfarenheter avseende den pedagogiska praktiken och därmed till ett ökat lärande. Innevarande läsår pågår den statliga satsningen på nyanländas lärande som enligt rektor ytterligare bör kunna bidra till lärarnas och i förlängningen undervisningens utveckling.

Granskningen visar att rutiner för olika arbetsprocesser behöver tydliggöras och implementeras i organisationen. Det framgår av granskningen att nya lärare, framförallt på mellanstadiet, anser att det är ottydligt vilka rutiner som gäller avseende samverkan med elevhälsan. Vidare framgår det att rutiner även för andra arbetsprocesser inte är tydliggjorda, bland annat rutiner för hur elevernas kunskapsutveckling ska dokumenteras samt rutiner för hur personalen ska agera vid kränkande behandling. Rektor har planer på hur förändringar i organisationen ska underlätta för samverkan mellan undervisande personal och elevhälsa samt hur rutiner ska tydliggöras för all personal. Det finns ett system som innebär att obehöriga lärare får en mentor, bland annat för stöd vid bedömning och betygssättning. Andelen lärare med legitimation och behörighet i minst ett undervisande ämne läsåret 2017/18 var 48,9 procent, vilket kan jämföras med genomsnittet i riket som var 71,4 procent.

Jämställdhetsarbete

Det framgår av granskningen att Triangelskolans rektor inte leder något strategiskt jämställdhetsarbete. Det förs inte heller, i någon större utsträckning, någon diskussion om de här frågorna i kollegiet eller med elever i undervisningen. De relativt stora skillnader i kunskapsresultat mellan pojkar och flickor som varit de senaste åren, där pojkarna har lägre resultat, diskuteras i arbetslagen men inte på något djupare plan,

uppges lärare. Rektor uppges att det här är frågor som måste belysas och diskuteras. Ett förhållande som skolan har uppmärksammat och som personalen har börjat reflektera kring är det faktum att en överväldigande majoritet av de elevärenden som är aktuella i elevhälsan rör pojkar. Lärarna uppges i intervju att de, utifrån alla elevers rätt till lika möjligheter, har börjat prata om hur de fördelar talutrymmet till eleverna vid diskussioner och samtal samt hur de placerar eleverna i klassrummet. Lärare ger som exempel att de planerar och genomför olika moment så att alla elever kan mötas och träna på att arbeta tillsammans. Elever som intervjuats upplever inte att det idag är någon skillnad på hur pojkar respektive flickor bemöts eller bedöms. Elevernas uppfattning är att samtal och diskussioner kring sådana frågor endast sker i begränsad utsträckning eller inte alls i undervisningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektor behöver starta ett strategiskt och långsiktigt arbete för att säkerställa att alla elever, oavsett könstillhörighet, får samma möjligheter att lära och utvecklas.

Skolors arbete med jämställdhet ingår i skolans värdegrund och demokratiuppdrag. Ett sådant arbete är en förutsättning för att alla elever ska lyckas i skolan. Av läroplanen framgår att skolan aktivt och medvetet ska främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Det framgår vidare av läroplanen att skolan även har ett ansvar att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. För att klara detta uppdrag behöver det finnas en medvetenhet bland både personal och elever om hur flickor och pojkar bemöts och bedöms i skolan. Det kan handla om att de krav och förväntningar som ställs på eleverna bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan behöver ha strategier som följs upp och omprövas för att på ett effektivt sätt motverka mönster som kan ha en begränsande effekt på elevers möjligheter.

Granskningen visar att det inte bedrivs ett strategiskt jämställdhetsarbete för att säkerställa att alla elever har samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Skolinspektionens bedömning är att rektor som ett första steg behöver ta reda på om de moment som ges inom ramen för kursplanernas centrala innehåll, att undervisa om jämställdhet, tas tillvara. I nästa steg behöver rektor ta reda på vilka eventuella behov av kompetensutveckling lärarna har för att integrera det här perspektivet i undervisningen. Därefter behöver rektor komma fram till vilka åtgärder och insatser som behöver genomföras samt hur ett långsiktigt strategiskt arbete ska kunna ta form.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden 5. Kursplaner med kunskapskrav

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande skäl för bedömningen

Granskningen visar att undervisningen ger utrymme för elever att arbeta på olika sätt med en variation av arbetsformer. Lärarna strävar efter att tydliggöra för eleverna vad som är syftet med lektionen eller olika arbetsmoment. Lektionerna är i huvudsak välstrukturerade och genomförs med ett aktivt lärarstöd. Eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande. Granskningen visar också att lärarna har förväntningar på att eleverna kan lära sig och utvecklas. Undervisningens innehåll och arbetssätt anpassas dock inte i tillräcklig omfattning för att eleverna ska kunna nå så långt som möjligt och Skolinspektionen bedömer att skolan behöver inleda ett utvecklingsarbete i denna del.

Struktur, variation och aktivt lärarstöd

Granskningen visar att de flesta lektioner har en tydlig struktur. Lektionernas struktur omfattas av en introduktion, som kan vara både muntlig och skriftlig, med påföljande aktiviteter som hänger samman med introduktionen samt en avslutning som på något sätt summerar lektionen och ofta även kopplar till vad som ska hända nästföljande lektion. Lärarna ger eleverna möjlighet till en variation och växling mellan arbetsuppgifter samt sätt att arbeta på. Detta framgår av observationer samt av intervjuer med elever och lärare. Elever ges ett aktivt lärarstöd genom att lärarna ger instruktioner och förklaringar till eleverna inför de olika arbetsuppgifterna och följer upp att eleverna kommer igång samt förstår vad de ska arbeta med. Elever uppger i intervju att lärare förklarar tydligt samt kan förklara samma sak på flera olika sätt, vid behov. Lärarna strävar efter att tydliggöra för eleverna vad som är syftet med lektionen eller olika arbetsmoment. Lärare uppger att de gör lektionsplaneringar, där syftet med undervisningen framgår, tillgängliga för elever och vårdnadshavare. Elever

säger att det varierar i vilken grad lärare förklarar varför de ska arbeta med olika moment och vad eleverna ska lära sig.

Elevers delaktighet och lärares förväntningar

Granskningen visar att lärarna arbetar för att göra eleverna delaktiga i undervisningen och stärka dem i att ta ansvar för sitt eget lärande. Lärare beskriver att de involverar eleverna i planeringen av lektioner och moment. Det finns även exempel på lärare som ser till att informera eleverna om vad som är aktuellt på skolan i form av utvecklingsarbete exempelvis. Det här är något som eleverna uppskattar och som gör att de känner sig delaktiga och värdefulla. Granskningen visar också att lärarna har förväntningar på att eleverna kan lära sig och utvecklas. Lärare säger att de försöker få elever att sätta upp höga mål för sitt lärande. Elever uppger i intervju att de flesta lärare har höga förväntningar på dem och att det märks genom att de verkligen anstränger sig för att hjälpa eleverna. Vidare uppger eleverna att förväntningarna också bland annat märks genom att lärarna ställer krav på att de ska arbeta och att lärarna har tålamod om elever har svårt för något. Lärare uppger att de försöker ge eleverna konkret feedback i samband med de skriftliga omdömena eftersom det är viktigt för att eleverna ska kunna utvecklas och utmanas i sitt lärande. Elever berättar att en del lärare, men inte alla, är bra på att ge feedback och tala om hur de kan göra för att utvecklas längre i sitt lärande. Flera lärare ger också exempel på hur de arbetar för att ge eleverna möjlighet att ta del av sina tidigare uppgifter för att se sin egen utveckling, vilket också blir ett stöd till eleverna för att ta ansvar för sitt lärande.

Anpassning av arbetssätt och innehåll

Undervisningens innehåll och arbetssätt anpassas för att eleverna ska kunna nå så långt som möjligt, men det finns en variation mellan lärare. Det finns lärare som lyckas väl i arbetet med att stimulera och utmana eleverna i undervisningen. Det finns också lärare som uppger att det är en stor utmaning att anpassa undervisningen i klasser där eleverna har olika behov. Enligt rektorn har inte alla lärare ett arbetssätt som stimulerar och utmanar elever utifrån deras olika behov och förutsättningar. Det finns lärare som har behov av stöd i arbetet med att ge eleverna ledning, stimulans och extra anpassningar, vilket framgår av intervju med rektor och elevhälsopersonal. Några lärare uppger att det är otydligt för dem vilka rutiner som gäller om de behöver stöd från elevhälsan avseende extra anpassningar till exempel. Under våren föregående läsår deltog samtliga lärare i en utbildning tillsammans med SPSM om extra anpassningar. Skolans elevhälsopersonal uppger att det arbete som utbildningen resulterade i är någonting som man nu implementerar i organisationen. Arbetet går bland annat ut på att skapa tillgängliga lärmiljöer för eleverna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att alla lärare anpassar undervisningens innehåll och arbetssätt så att alla elever stimuleras och utmanas utifrån sina behov och förutsättningar och når så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Enligt skollagen ska alla barn och elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav eller kravnivåer som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Enligt läroplanen ska hänsyn tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Det finns olika vägar att nå målet. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla. Läraren ska ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande och stimulera, handleda och ge extra anpassningar till elever som har svårigheter. Rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar samt den hjälp de behöver.

Utifrån dessa centrala utgångspunkter betonar Skolinspektionen vikten av att lärarna tar reda på vilka behov och förutsättningar eleverna har, och sedan anpassar utbildningens innehåll och arbetssätt så att alla elever utmanas och stimuleras i undervisningen. Forskning visar att det centrala är att eleverna utmanas på en nivå strax ovanför sin nuvarande förmåga för att lärande ska äga rum. Detta ställer krav på såväl tankemässiga utmaningar som på lärarstöd under lektionstid. Lärande ska ske så att det utmanar alla elever oavsett vilken nivå de befinner sig på. Vidare ska extra anpassningar ges om en elev riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det är viktigt att skolan identifierar och analyserar behoven så att rätt insats kan sättas in utifrån den lärsituation eleven befinner sig i. I granskningen framkommer att det finns lärare som har behov av stöd i arbetet med att individanpassa

undervisningen samt att det finns en variation ifråga om lärares förmåga avseende detta arbete. Skolinspektionen bedömer därför att skolan behöver inleda ett utvecklingsarbete i syfte att säkerställa att alla lärare har ett arbetssätt som innebär att undervisningen anpassas utifrån varje elevs behov och förutsättningar¹.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Utbildningen präglas i flera delar av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande skäl för bedömningen

Granskningen visar att det finns ett arbete på skolan för att skapa och upprätthålla studiero, men att lärarnas samsyn kring detta arbete behöver stärkas. Det framgår även att skolan kartlägger och analyser elevernas trygghet och vidtar vissa åtgärder utifrån de behov som framkommer men att skolans rutiner och de förhållningssätt som ska gälla i arbetet med att skapa trygghet inte är tydliga för all personal. Skolinspektionens bedömer att skolan behöver inleda ett utvecklingsarbete som kan syfta till ett gemensamt synsätt kring hur arbetet med att skapa trygghet och studiero bör bedrivas.

¹ För stöd i arbetet se Skolverket (2014) *Arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram*, Skolverkets allmänna råd med kommentarer, Stockholm: Fritzes och Skolverket (2014) *Stödinsatser i utbildningen – om ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd*, Stödmaterial, Stockholm: Fritzes.

Skolans arbete för studiero

Granskningen visar att det finns ett arbete på skolan för att skapa och upprätthålla studiero, men att lärarnas samsyn kring detta arbete behöver stärkas. På lågstadiet finns det strategier och metoder för att lärarna tillsammans med eleverna ska kunna skapa en god arbetsmiljö i klassrummen; bland annat har trivselregler tagits fram i samverkan med eleverna. Granskningen visar också att det i huvudsak råder studiero på lektioner för de lägre åldrarna. Lärare på mellanstadiet och högstadiet uppger att det finns rutiner på skolan för hur brister i studiero ska hanteras men att de inte fullt ut fungerar på grund av att de är otydliga eller inte kända av all personal. Lärarna menar att det därför inte finns en tillräcklig samsyn i arbetet med att skapa studiero. Elever på mellan- och högstadiet berättar att det ibland kan vara stökigt på lektioner. Elever berättar också att de på vissa lektioner kan få lyssna på musik eller arbeta med problemlösning/"kluringar" som ett sätt att skapa och upprätthålla arbetsro. Det finns skolgemensamma ordningsregler som enligt rektor går igenom med elever varje år. Några av de elever som intervjuats uppger dock att ordningsreglerna inte tagits fram tillsammans med elever och att det inte är så många som följer reglerna.

Skolans arbete för trygghet

Skolan kartlägger och analyser elevernas trygghet och vidtar vissa åtgärder utifrån de behov som framkommer. För att kartlägga hur eleverna trivs och om de känner sig trygga på skolan använder skolan den så kallade Husmodellen (*ett verktyg, rekommenderat av Diskrimineringsombudsmannen, som kan bidra till att upptäcka risker för diskriminering och trakasserier i skolan*). Kartläggningen genomförs tillsammans med eleverna en gång per läsår och utifrån resultatet tas beslut om åtgärder för att öka trivseln och tryggheten. Lärare uppger att vissa saker kan åtgärdas snabbt medan andra saker, som till exempel elevernas språkbruk, kräver ett långsiktigt arbete. Eleverna berättar om skolgemensamma tävlingar och friluftsdagar som enligt eleverna syftar till stärkt gemenskap och ökad trygghet. Rektor berättar också om skolgemensamma aktiviteter som syftar till att främja en trygg miljö.

Skolans rutiner och de förhållningssätt som ska gälla i arbetet med att skapa trygghet är inte tydliga för all personal. Det framgår av granskningen att det i vissa klasser periodvis är eller har varit stökigt vilket vid olika tillfällen även har bidragit till situationer på raster som uppfattats som otrygga av vissa elever. Skolan genomför insatser för att skapa en bättre arbetsmiljö i de klasser där det är oroligt. Skolan har rutiner för hur incidenter och kränkande behandling ska hanteras. Det finns dock lärare som anser att dessa inte alltid är tydliga. Vidare framkommer att rutinerna inte fungerar fullt ut, bland annat har uppföljning av insatser inte alltid genomförts. Rektorn har inlett ett arbete för att förankra hos personalen hur de ska agera i olika situationer rörande trygghet och studiero.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektor behöver skapa förutsättningar för personalen att diskutera och nå en samsyn kring hur skolan ska arbeta för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero.

Enligt skollagen ska utbildningen i skolan utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Enligt grundskolans läroplan ska skolan främja förståelse för andra människor samt förmåga till inlevelse. Skolverksamheten ska präglas av omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling. Vidare ska skolan bidra till elevernas harmoniska utveckling samt ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande samt främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön. Enligt läroplanen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem.

För att åstadkomma en miljö på skolan som präglas av trygghet och studiero krävs att det finns väl fungerande forum för lärarna att diskutera och komma överens om gemensamma strategier och förhållningssätt. För att skapa en god skolmiljö är det nödvändigt att arbeta både förebyggande och främjande och därför behöver personalen få möjlighet att reflektera och diskutera vilka strategier, metoder och arbetssätt som behövs för att skapa och upprätthålla trygghet och studiero i utbildningen. För att arbetet ska lyckas måste eleverna involveras.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

Sammanfattande skäl för bedömningen

Rektorn genomför inte i tillräcklig omfattning analyser av omdömen och betyg. Vidare är lärarnas förutsättningar att kvalitetssäkra sin egen bedömning och betygssättning begränsad. Skolinspektionen bedömer därför att skolan behöver inleda ett utvecklingsarbete i denna del.

Diskussion och analys av/inför omdömen och betyg

De senaste åren har skillnaden mellan provbetygen i det nationella provet i matematik och slutbetygen i årskurs 9 varit stora. Läsåret 2016/17 hade 83,3 procent av eleverna i årskurs 9 ett högre slutbetyg jämfört med provbetyget. Läsåret dessförinnan var motsvarande andel 60 procent. Andelen elever i årskurs 6 läsåret 2016/17 som hade ett högre terminsbetyg jämfört med provbetyget i matematik var 91,3 procent. Skillnaden i betygsresultat har under ett antal år varit relativt stor mellan pojkar och flickor, där flickornas resultat i majoriteten av fallen har varit högre. De här resultaten, och andra avvikelser, har uppmärksamats men än så länge har inte möjliga orsaker analyserats i någon större utsträckning, enligt rektorn. Rektorn uppger att hon i början av vårterminen 2019 ska presentera en sammanställning av måluppfyllelsen för hösten tillsammans med sin analys, för att sedan i diskussion med lärarna kunna koppla resultaten till undervisningens förutsättningar och genomförande. Rektorn har planerat in två lärtillfällen per månad för all personal med start våren 2019. Fokus vid dessa tillfällen ska vara uppföljning av resultat. Personalen kommer i sina arbetslag och under ledning av rektor och specialpedagog få reflektera över sin undervisning och vad den har gett för resultat i förhållande till kurs- och läroplaner. Rektorn uppger att det planerade arbetet syftar till att uppnå en samsyn kring vad som ger effekt för elevers lärande.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Lärarnas förutsättningar att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning är begränsad. Granskningen visar att lärarna kontinuerligt för bedömningsdiskussioner med kollegor men att det inte sker på ett organiserat sätt. Rektorn ger liten ledning i

fråga om hur lärarnas samverkan kring bedömningsfrågor ska ske. Rektorn uppger i intervju att ett arbete för att sträva efter likvärdighet i bedömning och betygssättning behöver stärkas på skolan och att insatser har planerats. Personalen kommer bland annat att få arbeta med Skolverkets webbkurs Bedömning och betyg. Rektor ser även behov på låg- och mellanstadiet av en ökad användning av de nationella bedömningsstöd som finns att tillgå och uppger att sådana planer finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge lärarna förutsättningar att samverka och använda sig av olika metoder för att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning i syfte att säkerställa likvärdighet.

Enligt skollagen ska utbildningen vara likvärdig oavsett var i landet den anordnas. Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Enlig läroplanen ska läraren samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen. Läraren ska vid betygssättningen utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven och göra en allsidig bedömning av dessa kunskaper. Enligt Skolverkets allmänna råd om betyg och betygssättning² bör rektorn skapa förutsättningar för att främja lärarnas arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. Lärares samsyn har stor betydelse för arbetet med rättvisande och likvärdiga betyg. En sådan samsyn kan utvecklas genom att lärare diskuterar hur man kan läsa och tolka kunskapskraven. Rektorn har en betydelsefull roll för att underlätta lärares arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. Det innebär att se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer samt hur de kan bedöma olika elevprestationer.

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete för att elevernas kunskaper ska bedömas på ett likvärdigt sätt utifrån läroplanens krav behöver förbättras. Detta genomförs bland annat genom att lärarna får möjlighet att samverka regelbundet när de gör sina

² Skolverket (2018) *Betyg och betygssättning*, Skolverkets allmänna råd, Stockholm: Fritzes.

bedömningar eller vid betygssättning. Lärarna behöver också använda sig av olika metoder för likvärdighet, exempelvis sambedömning, nationella prov och bedömningsstöd. Rektorn behöver ge lärarna förutsättningar att samarbeta kring bedömning, bland annat genom tydliga instruktioner och mötesformer.

På Skolinspektionens vägnar

X Veronica Bonivart Säfström

Veronica Bonivart Säfström
Beslutsfattare
Signerat av: Veronica Bonivart Säfström

2019-01-18

X Britta Seeger

Britta Seeger
Föredragande
Signerat av: Britta Seeger

I handläggningen av ärendet har även Linnéa Lundberg och Magnus Ledman medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer
- Fyra gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 20 och 21 november, 2018. Besöket genomfördes av Magnus Ledman och Britta Seeger.

Triangelskolan är en grundskola i Kiruna tätort som bedriver verksamhet i förskoleklass samt i grundskolans årskurs 1–9. Vid tidpunkten för granskningen studerade 232 elever vid skolan; eleverna är organiserade i en klass per årskurs. Skolan leds av en rektor som hösten 2018 varit ansvarig rektor för skolan i ett år.